

КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

УДК 78.087.681.091(477)“364”(045)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20595671>

Методика роботи з дитячим хором в умовах воєнного часу

Лісова Алла Володимирівна

кандидат педагогічних наук,

викладач кафедри мистецьких дисциплін,

Комунальний заклад вищої освіти «Барський гуманітарно-педагогічний коледж

імені Михайла Грушевського»,

Бар, Україна, <https://orcid.org/0009-0005-0756-5463>

Григор'єва Вікторія Вікторівна

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін,

Бердянський державний педагогічний університет,

Запоріжжя, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-5333-4480>

Колубасєв Олег Леонідович

кандидат мистецтвознавства, доцент,

доцент кафедри методики музичного виховання та диригування,

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Івано-Франківськ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-0627-7794>

Прийнято: 21.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

Анотація: Актуальність дослідження зумовлена трансформаціями у сфері мистецької освіти, спричиненими воєнним станом в Україні, що супроводжуються зміною форм організації освітнього процесу, обмеженням очної взаємодії та необхідністю впровадження дистанційних і змішаних форматів навчання. У цих умовах особливого значення набуває підготовка здобувачів вищої освіти педагогічних закладів до ефективної хормейстерської діяльності як майбутніх керівників дитячих хорових колективів. **Метою** статті є теоретичне обґрунтування та визначення основних напрямів трансформації методики роботи з дитячим хором у процесі підготовки здобувачів вищої освіти педагогічних закладів в умовах воєнного часу. **Методи.** У дослідженні використано методи теоретичного аналізу наукових джерел, узагальнення сучасних педагогічних і мистецьких підходів, систематизації методів вокально-хорової роботи, а також порівняльного аналізу традиційних і інноваційних форм організації дитячого хорового виконавства. Застосовано елементи компетентнісного, діяльнісного та особистісно орієнтованого підходів для обґрунтування змісту професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. **Результати.** Визначено, що в умовах воєнного часу відбувається трансформація хормейстерської діяльності, яка полягає у поєднанні традиційних і дистанційних форм роботи, розширенні професійних функцій майбутніх фахівців та інтеграції цифрових технологій у вокально-хорову практику. Обґрунтовано необхідність адаптації методів вокально-хорової роботи до умов обмеженої очної взаємодії, що передбачає посилення індивідуалізації навчання, розвиток самостійної діяльності учасників хору та використання цифрових ресурсів. Узагальнено ефективні форми організації дитячого хорового виконавства у воєнний час, зокрема віртуальні хори, онлайн-репетиції та дистанційні концертні практики. Виявлено основні проблеми підготовки здобувачів вищої освіти педагогічних закладів, серед яких недостатній рівень цифрової компетентності, обмеженість методичного

забезпечення та потреба в оновленні змісту хормейстерської підготовки. Окреслено методичні підходи до підготовки майбутніх керівників дитячих хорових колективів з урахуванням сучасних викликів. **Висновки.** З'ясовано, що ефективність підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до хормейстерської діяльності в умовах воєнного часу забезпечується інтеграцією традиційних і інноваційних методів навчання, впровадженням дистанційних і змішаних форматів, а також розвитком професійних компетентностей, необхідних для роботи з дитячими хоровими колективами в умовах нестабільного освітнього середовища. Отримані результати можуть бути використані для удосконалення методики підготовки здобувачів вищої освіти педагогічних закладів та подальших досліджень у сфері дитячого хорового виконавства.

Ключові слова: педагогічні заклади вищої освіти, здобувачі вищої освіти педагогічних ЗВО, методи вокально-хорової роботи у дитячих хорових колективах, хормейстерська діяльність майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах воєнного часу, форми дитячого хорового виконавства у воєнний час, використання дистанційного формату в роботі з дитячим хором.

Methods of working with a children's choir in wartime conditions

Lisova Alla

Candidate of Pedagogical Sciences,

Art Teacher of the Department of Art Disciplines,

Higher Education “Bar Humanitarian Pedagogical College named after Mykhailo

Hrushevski”

Bar, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0005-0756-5463>

Hryhorieva Viktoriia

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Theory and Methods of Teaching
Artistic Disciplines,
Berdyansk State Pedagogical University,
Zaporizhzhia, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-5333-4480>

Kolubayev Oleg

PhD in Arts, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Music Education and Conducting
Methods,
Vasyl Stefanyk Carpathian National University
Ivano-Frankivsk, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-0627-7794>

Abstract: *The relevance of the study is due to transformations in the field of art education caused by martial law in Ukraine, which are accompanied by changes in the forms of organizing the educational process, restrictions on face-to-face interaction and the need to introduce distance and blended learning formats. In these conditions, the preparation of higher education students of pedagogical institutions for effective choirmaster activity as future leaders of children's choirs is of particular importance. The purpose of the article is to theoretically substantiate and determine the main directions of transformation of the methodology of working with a children's choir in the process of training higher education students of pedagogical institutions in wartime conditions. Methods. The study used methods of theoretical analysis of scientific sources, generalization of modern pedagogical and artistic approaches, systematization of methods of vocal and choral work, as well as comparative analysis of traditional and innovative forms of organizing children's choral performance. Elements of competency-based, activity-based and personality-oriented approaches*

were applied to substantiate the content of professional training of future teachers of music. Results. It was determined that in wartime conditions, a transformation of choirmaster activity is taking place, which consists in combining traditional and remote forms of work, expanding the professional functions of future specialists and integrating digital technologies into vocal and choral practice. The need to adapt vocal and choral work methods to the conditions of limited face-to-face interaction is substantiated, which involves increasing the individualization of learning, developing independent activity of choir participants and using digital resources. Effective forms of organizing children's choral performance in wartime are summarized, in particular virtual choirs, online rehearsals and remote concert practices. The main problems of training applicants for higher education in pedagogical institutions are identified, including an insufficient level of digital competence, limited methodological support and the need to update the content of choirmaster training. Methodological approaches to training future leaders of children's choral groups taking into account modern challenges are outlined. Conclusions. It was found that the effectiveness of training future teachers of music for choirmaster activity in wartime conditions is ensured by the integration of traditional and innovative teaching methods, the introduction of distance and mixed formats, as well as the development of professional competencies necessary for working with children's choirs in an unstable educational environment. The results obtained can be used to improve the methodology for training students of higher education institutions and further research in the field of children's choir performance. Keywords: higher education institutions, students of higher education institutions of pedagogical higher education institutions, methods of vocal and choral work in children's choirs, choirmaster activity of future teachers of music in wartime conditions, forms of children's choral performance in wartime, use of distance format in working with children's choirs.

Постановка проблеми. Сучасні соціокультурні трансформації, зумовлені воєнним станом в Україні, істотно впливають на функціонування системи мистецької освіти, зокрема на сферу дитячого хорового виконавства та підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва в педагогічних закладах вищої освіти. Умови повномасштабної війни спричинили суттєві зміни в організації освітнього процесу, формах мистецької діяльності, а також у методах вокально-хорової роботи з дитячими колективами.

Особливої актуальності набуває проблема трансформації методики підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю А4.13 «Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)», які у майбутньому здійснюватимуть хормейстерську діяльність у закладах загальної середньої та позашкільної мистецької освіти. Традиційні підходи до формування професійних компетентностей майбутніх керівників дитячих хорових колективів зазнають переосмислення у зв'язку з необхідністю адаптації до нових умов: нестабільності освітнього середовища, вимушеної міграції учасників освітнього процесу, обмеження очної роботи, а також активного впровадження дистанційних та змішаних форм навчання.

У контексті воєнного часу змінюється не лише організація хорової діяльності, а й її змістове наповнення, психолого-педагогічні аспекти роботи з дітьми, мотиваційні чинники участі у хоровому співі, а також форми реалізації виконавської практики (зокрема розвиток віртуальних хорів, онлайн-концертів, дистанційних репетицій), що, у свою чергу, вимагає оновлення методичного інструментарію підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, орієнтованого на формування здатності ефективно працювати в умовах кризових ситуацій та невизначеності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика дитячого хорового виконавства в сучасних умовах, зокрема в контексті воєнного часу, набуває дедалі більшої актуальності в наукових дослідженнях. Так, у праці Ю.

Воскобойнікової та Р. Толмачова розглянуто специфіку функціонування дитячого хорового мистецтва в умовах повномасштабної війни, зокрема проаналізовано зміни в організації діяльності колективів, особливості концертної практики та вплив міграційних процесів [1]. Теоретичне підґрунтя для осмислення хормейстерської діяльності представлено в дисертаційному дослідженні Ю. Воскобойнікової, де регентська діяльність трактується як системне явище сучасної культури, що має важливе значення для формування професійних компетентностей майбутніх керівників хорових колективів [2].

Методичні аспекти вокально-хорової підготовки дітей розкрито у роботі В. Григор'євої, яка акцентує на вокальних засадах дитячого хорового виконавства та особливостях формування співочих навичок [3]. Комплексний аналіз дитячого хору як мистецького феномена представлено в дослідженні Л. Долинської, де визначено його місце у жанровій системі музичного мистецтва та окреслено основні підходи до його вивчення [4].

Окремі аспекти репертуарної політики та інтерпретаційних підходів висвітлено у працях Ю. Іванової, зокрема щодо ролі дитячого хору у творчості композиторів [5] та взаємозв'язку інтонаційної виразності й емоційності виконання [6]. Соціокультурний вимір дитячого хорового мистецтва розглядається у дослідженні А. Немерко, де обґрунтовано його значення як важливого чинника культурного розвитку особистості [7]. Питання збереження та відродження традицій дитячого хорового виконавства в сучасних умовах порушено у праці О. Сбітнєвої [8].

Методологічні основи роботи з дитячим хором розкрито у дослідженні Р. Толмачова, який визначає ключові принципи організації репетиційного процесу та формування виконавських навичок [9]. Жанрову специфіку духовної музики в репертуарі дитячих хорів проаналізовано І. Шматок [10]. Водночас у зарубіжній науковій літературі увагу зосереджено на питаннях відбору учасників дитячих хорів та ефективності різних форм прослуховування [11].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. У наявних дослідженнях переважно розглядаються питання виконавської практики, репертуарної політики або окремих методичних аспектів роботи з дитячими хоровими колективами, тоді як проблема цілісного оновлення системи професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах воєнного стану не отримала належного наукового обґрунтування.

Особливої уваги потребує адаптація методів вокально-хорової роботи до умов нестабільного освітнього середовища, що передбачає врахування психоемоційного стану дітей, обмежень очної взаємодії, а також активне впровадження дистанційних і змішаних форматів навчання. Водночас недостатньо розробленими залишаються питання формування хормейстерських компетентностей у здобувачів вищої освіти з урахуванням нових форм дитячого хорового виконавства, зокрема віртуальних хорів, онлайн-репетицій і дистанційних концертних практик.

Крім того, потребують подальшого осмислення методичні засади організації роботи з дитячими хоровими колективами в умовах воєнного часу в закладах загальної середньої та мистецької освіти без прив'язки до конкретного освітнього середовища, що дозволило б сформувати універсальні підходи до підготовки майбутніх фахівців. Недостатньо дослідженим залишається і питання інтеграції сучасних цифрових технологій у процес вокально-хорової підготовки здобувачів педагогічних закладів вищої освіти як майбутніх керівників дитячих хорових колективів.

Таким чином, виникає необхідність комплексного наукового осмислення трансформації методики вокально-хорової підготовки здобувачів вищої освіти педагогічних закладів у контексті воєнного часу, що зумовлює актуальність подальшого дослідження та визначає його мету і завдання.

Формулювання цілей статті (визначення завдання). Метою статті є теоретичне обґрунтування та визначення основних напрямів трансформації

методики роботи з дитячим хором у процесі підготовки здобувачів вищої освіти педагогічних закладів за спеціальністю А4.13 «Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)» в умовах воєнного часу, з урахуванням змін у формах організації хорової діяльності, методах вокально-хорової роботи та використанні дистанційних технологій.

Завдання дослідження: проаналізувати сучасний стан дитячого хорового виконавства в умовах воєнного часу та визначити основні тенденції його розвитку; охарактеризувати особливості трансформації хормейстерської діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах воєнного стану; визначити специфіку адаптації методів вокально-хорової роботи з дитячими колективами в умовах обмеженої очної взаємодії; розкрити роль дистанційних і змішаних форматів навчання у процесі підготовки здобувачів вищої освіти педагогічних закладів до роботи з дитячим хором; узагальнити ефективні форми організації дитячого хорового виконавства у воєнний час (зокрема віртуальні хори, онлайн-репетиції, дистанційні концертні практики); окреслити методичні підходи до підготовки майбутніх керівників дитячих хорових колективів з урахуванням сучасних викликів.

У дослідженні використано методи теоретичного аналізу наукових джерел, узагальнення сучасних педагогічних і мистецьких підходів, систематизації методів вокально-хорової роботи, а також порівняльного аналізу традиційних і інноваційних форм організації дитячого хорового виконавства. Застосовано елементи компетентнісного, діяльнісного та особистісно орієнтованого підходів для обґрунтування змісту професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Умови воєнного стану суттєво змінюють зміст і характер хормейстерської діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва, що зумовлює необхідність переосмислення їхньої професійної підготовки в педагогічних закладах вищої освіти. Традиційна

модель роботи керівника дитячого хорового колективу, яка базувалася на стабільному освітньому середовищі, регулярності репетиційного процесу та безпосередній комунікації з учасниками хору, зазнає трансформації під впливом нових соціокультурних та організаційних викликів.

Однією з ключових особливостей є зміна форм організації хорової діяльності, що передбачає поєднання очного, дистанційного та змішаного форматів роботи. Майбутній учитель музичного мистецтва має опанувати навички проведення онлайн-репетицій, координації індивідуальної вокальної роботи, створення та редагування відео- й аудіоматеріалів для реалізації віртуальних хорових проєктів. Це потребує розширення його професійної компетентності за рахунок цифрової грамотності та володіння сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями.

Важливою складовою трансформації є також зміна психолого-педагогічних аспектів хормейстерської діяльності. Робота з дитячими колективами в умовах воєнного часу передбачає врахування підвищеного рівня тривожності, емоційної нестабільності та можливого травматичного досвіду дітей. У зв'язку з цим майбутній фахівець має оволодіти навичками створення психологічно безпечного освітнього середовища, використання музично-терапевтичного потенціалу хорового співу, а також формування мотивації до творчої діяльності в складних життєвих обставинах.

Трансформації зазнає і зміст репертуарної політики, що дедалі більше орієнтується на твори патріотичного, духовного та соціально значущого спрямування, які сприяють формуванню національної ідентичності та підтримці морального стану учасників колективу. Водночас важливим стає гнучкий підхід до добору репертуару з урахуванням технічних можливостей дистанційного виконання та різного рівня підготовленості дітей.

Крім того, змінюються підходи до організації комунікації в хоровому колективі: зростає роль самостійної роботи учасників, індивідуальних завдань, а

також взаємодії через цифрові платформи. Це, у свою чергу, вимагає від майбутнього хормейстера розвитку організаторських, комунікативних і менеджерських умінь, здатності координувати діяльність колективу в умовах розосередженості його учасників.

Обмеження очної взаємодії, спричинені воєнним станом, зумовлюють необхідність суттєвої адаптації традиційних методів вокально-хорової роботи з дитячими колективами. У таких умовах відбувається переорієнтація з колективно-синхронної форми музикування на індивідуалізовану та асинхронну модель навчання, що змінює як зміст, так і методичний інструментарій роботи хормейстера.

Насамперед трансформації зазнають методи формування вокально-технічних навичок. За відсутності постійного очного контролю з боку керівника зростає роль індивідуальних занять, самостійної роботи учасників хору та використання аудіо- й відеоматеріалів як зразків для наслідування. Метод показу та наслідування реалізується через записані еталонні виконання партій, вокальні вправи та демонстраційні відео, що дозволяє забезпечити безперервність навчального процесу.

Особливої специфіки набуває робота над ансамблевістю та строем, яка традиційно ґрунтується на безпосередньому слуховому контакті між учасниками колективу. В умовах дистанційної або обмеженої взаємодії ці методи частково замінюються поетапним засвоєнням партій, індивідуальним пропрацюванням інтонаційної точності, а також подальшим поєднанням записів у процесі створення віртуальних хорових композицій. Таким чином, формується новий тип ансамблевої взаємодії – опосередкований цифровими технологіями.

Адаптації потребують і методи розвитку музично-виразних засобів. Робота над динамікою, артикуляцією, фразуванням здійснюється через детально структуровані інструкції, візуалізацію музичного матеріалу, а також використання інтерактивних платформ для зворотного зв'язку. Водночас зростає

значення вербальних пояснень та аналітичного підходу до розучування творів, що компенсує обмеженість живої диригентської комунікації.

Важливою особливістю є також зміна організаційних методів роботи. Репетиційний процес трансформується у поєднання синхронних онлайн-зустрічей та асинхронної індивідуальної діяльності, що передбачає чітке планування, дозування навчального матеріалу та регулярний контроль результатів. Значну роль відіграє використання цифрових платформ, соціальних мереж і відеохостингів для координації роботи колективу та підтримання комунікації між його учасниками.

Крім того, в умовах обмеженої очної взаємодії зростає значення мотиваційного компонента. Методи стимулювання інтересу до хорового співу передбачають активне залучення дітей до творчих онлайн-проектів, участі у дистанційних концертах і конкурсах, що сприяє збереженню відчуття колективної діяльності та творчої самореалізації.

В умовах воєнного стану дистанційні та змішані формати навчання стають невід'ємною складовою професійної підготовки здобувачів вищої освіти. Їх впровадження зумовлює не лише зміну організаційних форм освітнього процесу, а й трансформацію змісту хормейстерської підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва як керівників дитячих хорових колективів.

Дистанційний формат навчання забезпечує безперервність освітнього процесу в умовах обмеженого доступу до аудиторної роботи та сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти нових професійних компетентностей, зокрема вміння організовувати вокально-хорову діяльність у цифровому середовищі. Змішане навчання, у свою чергу, поєднує переваги очної та дистанційної взаємодії, дозволяючи оптимізувати процес засвоєння теоретичних знань і практичних навичок. У межах таких форматів особливого значення набуває розвиток навичок самостійної роботи, рефлексії, а також здатності до

використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у хормейстерській діяльності.

Важливим аспектом є підготовка майбутніх фахівців до використання дистанційних форм організації дитячого хорового виконавства. Серед них провідне місце посідають віртуальні хори, які передбачають індивідуальний запис партій із подальшим їх синтезом у єдину композицію. Така форма роботи сприяє розвитку інтонаційної точності, самоконтролю та відповідальності кожного учасника, а також формує у майбутніх учителів навички аудіо- та відеомонтажу, координації творчого процесу в онлайн-середовищі.

Не менш важливою формою є онлайн-репетиції, які забезпечують можливість синхронної взаємодії між керівником і учасниками колективу. Попри технічні обмеження (затримки звуку, неможливість повноцінного ансамблевого звучання), вони ефективні для опрацювання окремих елементів музичного матеріалу: ритмічної організації, дикції, фразування, а також для підтримання комунікації та мотивації дітей. У поєднанні з асинхронною роботою (самостійне вивчення партій, виконання індивідуальних завдань) онлайн-репетиції формують цілісну систему вокально-хорової підготовки.

Особливу роль у воєнний час відіграють дистанційні концертні практики, які реалізуються у форматі онлайн-концертів, відеопрезентацій, участі у віртуальних фестивалях і конкурсах. Вони забезпечують можливість творчої самореалізації дітей, збереження концертної діяльності як важливого компонента хорового виконавства, а також популяризацію української музичної культури в міжнародному просторі.

Узагальнення практичного досвіду свідчить, що ефективність зазначених форм організації дитячого хорового виконавства залежить від їх комплексного використання, методичної доцільності та адаптації до конкретних умов діяльності колективу. Відтак у процесі підготовки здобувачів вищої освіти педагогічних закладів особливого значення набуває формування готовності до

гнучкого поєднання різних форматів роботи, що дозволяє забезпечити результативність хормейстерської діяльності в умовах воєнного часу.

Сучасні умови функціонування мистецької освіти, зумовлені воєнним станом, актуалізують необхідність оновлення методичних підходів до підготовки майбутніх керівників дитячих хорових колективів у педагогічних закладах вищої освіти. Традиційна система професійної підготовки, орієнтована переважно на стабільні умови освітнього процесу, потребує доповнення інноваційними підходами, що забезпечують готовність здобувачів вищої освіти до діяльності в умовах невизначеності, мобільності та цифровізації освітнього середовища.

Одним із провідних є компетентнісний підхід, який передбачає формування у здобувачів інтегрованої системи знань, умінь і навичок, необхідних для здійснення хормейстерської діяльності в різних форматах. Особливого значення набувають такі компетентності, як цифрова, комунікативна, організаційна та психолого-педагогічна, що забезпечують ефективну взаємодію з дитячими колективами в умовах дистанційного та змішаного навчання.

Важливим є також особистісно орієнтований підхід, спрямований на врахування індивідуальних особливостей як здобувачів вищої освіти, так і учасників дитячих хорових колективів. У контексті воєнного часу він передбачає розвиток емпатії, емоційного інтелекту, здатності до підтримки психологічного благополуччя дітей засобами музичного мистецтва, а також формування мотивації до творчої діяльності в складних життєвих обставинах.

Не менш значущим є діяльнісний підхід, який реалізується через активне залучення здобувачів до практичної хормейстерської діяльності, зокрема моделювання реальних професійних ситуацій, участь у створенні віртуальних хорових проєктів, організацію онлайн-репетицій і дистанційних концертів.

Такий підхід сприяє формуванню професійної готовності до роботи в різних умовах та розвитку здатності до оперативного прийняття педагогічних рішень.

Інтегративний підхід передбачає поєднання традиційних методів вокально-хорової підготовки з сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями. Це включає використання цифрових платформ, аудіо- та відеоредакторів, онлайн-ресурсів для навчання і комунікації, що розширює можливості організації хорової діяльності та сприяє її адаптації до умов воєнного часу.

Важливим напрямом є також адаптивний підхід, який забезпечує гнучкість методики підготовки майбутніх фахівців відповідно до змін освітнього середовища. Він передбачає варіативність форм і методів навчання, здатність до швидкої перебудови освітнього процесу, а також врахування специфіки функціонування дитячих хорових колективів у різних регіонах і умовах.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що умови воєнного стану в Україні зумовлюють суттєву трансформацію методики роботи з дитячим хором, а також системи підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в педагогічних закладах вищої освіти. Зміни стосуються як організаційних форм хорової діяльності, так і змісту, методів та засобів вокально-хорової роботи.

Визначено, що сучасний стан дитячого хорового виконавства характеризується поєднанням традиційних і новітніх форм діяльності, зокрема активним використанням дистанційних технологій, розвитком віртуальних хорових проєктів та трансформацією концертної практики. Це, у свою чергу, впливає на зміст професійної підготовки здобувачів вищої освіти, які мають бути готовими до здійснення хормейстерської діяльності в умовах нестабільного освітнього середовища.

З'ясовано, що трансформація хормейстерської діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва полягає у розширенні їхніх професійних функцій,

інтеграції цифрових технологій у процес роботи з дитячими колективами, посиленні психолого-педагогічного компонента та розвитку здатності до гнучкої організації освітнього процесу. Особливого значення набувають уміння працювати в дистанційному та змішаному форматах, координувати діяльність розосереджених учасників хору та забезпечувати їхню мотивацію до творчої діяльності.

Доведено, що адаптація методів вокально-хорової роботи в умовах обмеженої очної взаємодії передбачає посилення індивідуалізації навчання, використання цифрових ресурсів, трансформацію форм ансамблевої взаємодії та зростання ролі самостійної роботи учасників колективу. Водночас ефективність організації дитячого хорового виконавства у воєнний час забезпечується комплексним застосуванням таких форм, як віртуальні хори, онлайн-репетиції та дистанційні концертні практики.

Обґрунтовано, що підготовка майбутніх керівників дитячих хорових колективів має здійснюватися на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного та адаптивного підходів, що забезпечує формування готовності до професійної діяльності в умовах сучасних викликів.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні конкретних методичних рекомендацій щодо організації вокально-хорової роботи з дитячими колективами в дистанційному форматі, а також у вивченні психолого-педагогічних аспектів впливу хорового співу на емоційний стан дітей у період воєнного часу.

Список використаних джерел

1. Воскобойнікова Ю. В., Толмачов Р. В. Українське дитяче хорове виконавство в умовах війни з Росією (до постановки проблеми). *Культура України*. 2024. Вип. 84. С. 56–63. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.084.05>

2. Воскобойнікова Ю. Регентська діяльність як системне явище сучасної православної культури : дис. ... д-ра мистецтвознавства / Харківська державна академія культури. Харків, 2018. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/specrada/specrada/old_2018/Voskoboynikova/disVoskoboynikova.pdf

3. Григор'єва В. Вокальні засади дитячого хорового виконавства. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2011. № 3 (13). С. 316–322. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/4883/1/Grigoryeva.pdf>

4. Долинська Л. Дитячий хор як виконавський феномен в жанровій системі музичного мистецтва : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства / Одеська національна музична академія ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2017. URL: <https://elib.nakkim.edu.ua/handle/123456789/2463>

5. Іванова Ю. Дитячий хор у творчості М. Кармінського. *Аспекти історичного музикознавства* / ред.-упоряд. Л. В. Русакова ; ред. Ю. П. Величко. Харків, 2020. Вип. XIX–XX. С. 29–43. DOI: 10.34064/khnum2-1902. URL: https://aspekty.kh.ua/vypusk19/asp_19_20_2_ivanova.pdf

6. Іванова Ю. Синергія інтонування та емоцій у дитячому хоровому виконавстві. *Культура України*. 2022. № 75. С. 115–119. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.075.15>

7. Немерко А. Дитяче хорове мистецтво як соціокультурне явище. *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. 2019. Вип. 20. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vas.20.2019.10642>

8. Сбітнева О. Відродження традицій дитячого хорового виконавства в Україні у XXI столітті. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика* : зб. наук. праць. 2022. № 1 (103). С. 223–232. DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2022-103-1-223-232>

9. Толмачов Р. Особливості теорії та методології роботи з дитячим хором. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2017. № 1 (4). С. 216–222. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2017.138838>
10. Шматок І. Жанрова різноманітність духовної музики в репертуарі дитячого хору. *Проблеми мистецької освіти*. 2015. Вип. 10. С. 97–103. URL: http://lib.ndu.edu.ua:8080/dspace/bitstream/123456789/180/1/mystez_jsvita_10.pdf
11. Dougherty J. F., Hedden D. G. Audition Procedures for Community-Based Children's Choirs. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*. 2006. No. 167. P. 33–45. URL: <http://www.jstor.org/stable/40319288>